

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven

for

Lundhs Krukåsen steinindustriområde, Larvik

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jfr. § 16, og endret i medhold av § 18. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i søknad av 11.9.2012, endrings søknad av 18.11.2015, samt opplysninger fremkommet under behandlingen av søknadene. Vilkårene framgår på side 2 til og med side 8.

Tillatelsen gjelder fra dags dato. Endringer i punkt 4.1. og punkt 12 gjøres gjeldende fra 25.1.2016.

Bedriften må på forhånd avklare skriftlig med Fylkesmannen dersom endringer ønskes i forhold til opplysninger som ble gitt i søknaden eller under saksbehandlingen, og som kan ha miljømessig betydning.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen har trådt i kraft, skal bedriften sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at Fylkesmannen kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Bedriftsdata

Bedrift	Lundhs AS
Beliggenhet/gateadresse	Nedre Fritzøegt.1
Postadresse	Postboks 2051 Stubberød, 3255 Larvik
Kommune og fylke	Larvik, Vestfold
Org. nummer (bedrift)	993 071 641
Gårds- og bruksnummer	1064/6
NACE-kode og bransje	08.111 Bryting av stein til bygge- og anleggsvirksomhet
NOSE-kode(r)	106.01.01 Utvinning av Larvikitt, Dagbrudd

Klima- og forurensningsdirektoratets referanser

Tillatelsesnummer	Anleggsnummer	Risikoklasse ¹
2013.287.T	0709.0165.01	2

Tillatelse gitt: 16.9.2013	Endringsnummer: 1	Sist endret: 25.1.2016
Elisabet Rui fylkesmiljøvern sjef		Ailin Gundersen Aarnes senioringeniør

¹ Jf Forurensningsforskriftens kapittel 39 om gebyr til statskassen for Statens forurensningstilsyns arbeid med tillatelser og kontroll etter forurensningsloven

1. Produksjonsforhold

Tillatelsen gjelder forurensning fra larvikittproduksjon og er basert på en årlig produksjon av 6000 m³ natursteinblokker, 1000 m³ «murerblokker» og 1500 m³ pukk til interne veier. Ved vesentlige endringer skal bedriften søke om endring av tillatelsen, selv om utslippene ligger innenfor de fastsatte grensene.

Tillatelsen inkluderer skrotsteindeponiet på Krukåsen, som er omfattet av punkt 9.

2. Generelle vilkår

2.1. Utslippsbegrensninger

Utslippskomponentene fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i tillatelsen. Andre utslipp er tillatt hvis opplysninger om dette ble fremlagt skriftlig i forbindelse med saksbehandlingen. For virksomheter som benytter prioriterte stoffer (oppført i vedlegg 2) som innsatsstoffer, eller slike dannes under produksjonen, er utslipp av stoffene bare tillatt dersom dette fremgår uttrykkelig av vilkårene i tillatelsen, eller utslippene er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning.

2.2. Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som følger av normal drift i en slik grad at de kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra bedriften, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter bedriften å redusere sine utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke er satt grenser for.

For produksjonsprosesser der utslippene er proporsjonale med produksjonsmengde, skal eventuell reduksjon av produksjonsnivået medføre en tilsvarende reduksjon i utslippene.

2.4 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslippene på et lavest mulig nivå, og for å unngå utilsiktede utslipp, skal bedriften sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System/rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert. (Jf. Internkontrollforskriften § 5 punkt 7²)

2.5 Tiltak ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter bedriften å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Bedriften skal så snart som mulig informere Fylkesmannen om unormale forhold som har, eller kan få forurensningsmessig betydning. Akutt forurensning skal varsles på tlf. 110 iht. punkt 10.4.

² Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter – forskrift av 06.12.1996 nr. 1127 (Internkontrollforskriften)

2.6. Internkontroll

Bedriften plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette³. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at bedriften overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Bedriften plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Bedriften plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold.

3. Driftstider

Det tillates ikke drift på lørdager, søndager og helligdager. Pigging skal ikke foregå i uke 27-32. All aktivitet skal foregå innenfor støygrensene angitt i tillatelsens punkt 8.

4. Utslipp til vann

4.1. Utslippsbegrensninger til vann – endret 25.1.2016

Følgende utslippsbegrensninger gjelder:

Utslippskomponent	Utslippskilde	Utslippsgrense Ukentlig turbiditetsprøve (fast ukedag)	Gjelder fra
Larvikittstøv	Saging, boring, pigging, samt knusing av stein under tunge maskiner	20 FNU*	Dags dato

* Formazin Nephelometric Unit – ISO standardmål for turbiditet/blakkethet forårsaket av suspendert materiale i væske

Det skal måles ukentlig i ett prøvepunkt som angitt på kart. Dersom prøvepunktet er tørrlagt, noteres dette.

³ Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter – forskrift av 06.12.1996 nr. 1127 (Internkontrollforskriften)

Alle målingene skal loggføres fortløpende, og rapporteres til Fylkesmannen årlig. Verdier som overstiger utslippsgrensen skal føres i egen avviksløgg. Loggen skal inneholde turbiditetsverdi, årsaken, tiltak for å unngå gjentakelse, og eventuelt andre relevante kommentarer. Avviksloggen skal legges ved årsrapporten.

Det tillates inntil 5 overskridelser av utslippsgrensen for turbiditet i året. Eventuelle overskridelser skal loggføres på samme måte som avvik, og begrunnes. Utslipp over 50 FNU skal i tillegg umiddelbart meldes fra på epost til Fylkesmannen, både til postmottak og til saksbehandler.

4.2. Utslppsreducerende tiltak, renseanlegg m.m.

Eventuelt oljeholdig avløpsvann fra verksteder eller lignende skal renses tilfredsstillende i oljeavskiller eller tilsvarende rensenhet.

4.3. Overflatevann

Avrenning av overflatevann fra bruddflater, transportveier og skrotsteinsdeponi skal håndteres slik at det ikke medfører skade eller ulempe for miljøet.

4.4. Sanitæravløpsvann

Bedriftens sanitæravløpsvann føres til lukket tank i tråd med godkjent byggetillatelse.

5. Utslipp til luft

Følgende utslippsgrenser gjelder:

Utslippskomponent	Utslippskilde	Utslippsgrense	Gjelder fra
		Midlingstid 30 dager	
Larvikittstøv	Saging, boring, pigging, samt knusing av stein under tunge maskiner	5 g/m ² *	Dags dato

*Gjelder mineralsk andel målt ved nærmeste nabo, eller annen nabo som eventuelt blir mer utsatt.

Det skal gjennomføres støvmålinger i 30-dagers intervaller. Måleperioden skal vare i minimum et år, og skal ikke avsluttes før målingene dokumenterer at kravet overholdes. Nedfallsmålingene skal planlegges og utføres av uavhengig konsulent. Målingene skal være representative for normal drift og legges ved årsrapporten.

Mengder vann og kalsiumklorid som benyttes for å hindre støvflukt skal rapporteres årlig.

6. Grunnforurensning og forurensede sedimenter

Virksomheten skal være innrettet slik at det ikke finner sted utslipp til grunnen som kan medføre nevneverdige skader eller ulemper for miljøet.

Bedriften plikter å holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn på bedriftsområdet, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal forurensningsmyndigheten varsles om dette.

Graving eller andre tiltak som kan påvirke forurenset grunn, trenger tillatelse etter forurensningsloven, evt. godkjenning fra kommunen⁴/Fylkesmannen.

7. Kjemikalier

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, både som råstoff i prosess og som hjelpekjemikalier, for eksempel begroingshindrende midler, vaskemidler, hydraulikkvæsker og brannbekjempningsmidler.

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal bedriften dokumentere at den har foretatt en vurdering av kjemikaliens helse- og miljøegenskaper på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf. også punkt 2.6 om internkontroll.

Bedriften plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier som benyttes, og av om alternativer finnes. Skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter bedriften å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.⁵

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke framstilles, bringes i omsetning, eller brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket.⁶

8. Støy

Bedriftens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som frittfeltsverdi ved mest støyutsatte fasade:

Utslippsgrense Midlingstid = driftstid		
Dagtid i tidsrommet 7-19 LpAekv (7-19)	Kveldstid i tidsrommet 19-22 LpAekv (19-22)	Gjelder fra
50 dB(A)	45 dB(A)	Dags dato

Det skal ikke forekomme støyende aktivitet utenfor driftstiden. Støygrensen skal overholdes innenfor alle driftsdøgn, og gjelder all støy fra bedriftens ordinære virksomhet i Krukåsen, inkludert intern transport på bedriftsområdet og lossing/lasting av råvarer og produkter. Det er virksomhetens ansvar å påse at støykravene overholdes og eventuelt iverksette nødvendige tiltak.

Bedriften skal utarbeide en støyutredning for egen virksomhet og oversende dette til Fylkesmannen innen 1.12.2013. Støymålingene skal foretas ved alle kjente støykilder og spredningsberegninger til områdene rundt skal foretas. Støyutredningen skal dokumentere at støygrensen i tillatelsen overholdes.

⁴ Jf Forurensningsforskriftens kapittel 2 om opprydning i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider.

⁵ Jf Produktkontrollloven av 11.06.1979 nr. 79 § 3a

⁶ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH) av 30. mai 2008.

Støymålinger og beregninger skal være kvalitetssikret, og planlegges og utføres av uavhengig konsulent. Målingene skal være representative for normal drift.

9. Avfall

9.1 Generelle krav

Bedriften plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Særlig skal innholdet av skadelige stoffer i avfallet begrenses mest mulig.

Bedriften plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler fastsatt i, eller i medhold av, forurensningsloven, herunder avfallsforskriften⁷.

Avfall som oppstår i bedriften, skal søkes gjenbrukt i bedriftens produksjon eller i andres produksjon, eller – for brennbart avfall – søkes utnyttet til energiproduksjon. Slik utnyttelse må imidlertid skje i overensstemmelse med gjeldende regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, samt krav fastsatt i denne tillatelsen.

9.2. Avfallshåndteringsplan for mineralavfall

Virksomhetens avfallshåndteringsplan (vedlegg 3) er utarbeidet etter kravene i avfallsforskriften § 17-7 og godkjent av Fylkesmannen. Skrotsteindeponiet i Krukåsen anses ikke som risikoanlegg etter kriteriene i vedlegg III til kapittel 17 i avfallsforskriften.

Dersom produksjonsforholdene endres, eller nye metoder eller teknologi som muliggjør ytterligere reduksjon av virksomhetens mineralavfall blir tilgjengelig, skal planen oppdateres og godkjennes på nytt av Fylkesmannen.

10. Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

10.1. Miljørisikoanalyse

Bedriften skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet. Bedriften skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på bedriftens område eller utenfor. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Bedriften skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

Miljørisikoanalysen skal foreligge innen 1.12.2013.

10.2. Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikoanalysen skal bedriften iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Bedriften skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

⁷ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall av 01.06.2004, nr. 930.

10.3. Etablering av beredskap

Bedriften skal, på bakgrunn av miljørisikoanalysen og de iverksatte risikoreducerende tiltakene, om nødvendig, etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som virksomheten til en hver tid representerer. Beredskapen mot akutt forurensning skal øves minimum en gang per år.

10.4. Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles på telefonnummer 110 i henhold til gjeldende forskrift⁸. Bedriften skal også så snart som mulig underrette Fylkesmannen i slike tilfeller.

11. Utslippskontroll og rapportering til Fylkesmannen

11.1. Utslippskontroll

Bedriften skal gjennomføre målinger av utslipp til luft og vann, samt støy i omgivelsene.

Målinger skal utføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp og skal som et minimum omfatte komponenter som er uttrykkelig regulert gjennom grenseverdier i tillatelsen.

Bedriften skal ha et måleprogram som inngår i bedriftens dokumenterte internkontroll. Måleprogrammet skal utarbeides innen 1.12.2013, og sendes Fylkesmannen.

11.2. Måleprogram

Når bedriften utarbeider måleprogram, skal:

- prøvetakingsfrekvenser som gir representative prøver velges
- usikkerhetsbidragene ved de forskjellige trinn i målingene vurderes (volumstrømsmåling - prøvetaking – analyse – beregning), og løsninger som reduserer den totale usikkerheten til et akseptabelt nivå velges

Måleprogrammet skal beskrive de forskjellige trinnene i målingene og begrunne valgte metoder. Det skal fremgå av måleprogrammet hvilke usikkerhetsbidrag de ulike trinnene gir, samt valgt frekvens for tredjepartskontroll, for deltakelse i ringtester og for kalibrering av utstyr.

11.3. Kvalitetssikring av målingene

Bedriften er ansvarlig for at metoder og utførelser er forsvarlig kvalitetssikret bl.a. ved å:

- utføre målingene etter Norsk standard. Dersom det ikke finnes, kan internasjonal standard benyttes. Fylkesmannen kan videre godta at annen metode benyttes dersom særlige hensyn tilsier det.
- bruke akkrediterte laboratorier/tjenester når prøvetaking og analyse utføres av eksterne. Tjenesteyter skal være akkreditert for den aktuelle tjenesten.
- delta i ringtester for de parametrene som er regulert gjennom grenseverdier når bedriften selv analyserer
- jevnlig verifisere egne målinger med tredjepartskontroll for de parametrene som er regulert gjennom grenseverdier

11.4. Rapportering til Fylkesmannen

Bedriften skal innen 1. mars hvert år rapportere utslippsdata fra foregående år via www.altinn.no. Rapportering skal skje i henhold til Miljødirektoratets veileder til bedriftenes egenrapportering, se www.miljodirektoratet.no.

⁸ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

12. Overvåking av resipient og rapportering til Fylkesmannen – endret 25.1.2016

Bedriften skal sørge for overvåking av effekter av utslippene til Håkestadbekken i henhold til et overvåkingsprogram. Revidert overvåkingsprogram skal foreligge i god tid før overvåkingen for 2016 skal gjennomføres.

Data som fremskaffes ved overvåking i vann, inklusiv sediment og biota, skal registreres i databasen Vannmiljø. Datafilene sendes elektronisk til Fylkesmannen på Vannmiljø's importformat, som finnes på <http://vannmiljokoder.klif.no>. Her finnes også oversikt over hvilken informasjon som skal registreres i henhold til Vannmiljø's kodeverk. Datafilene skal sendes kvartalsvis til Fylkesmannen. Fylkesmannen importerer så filene i Vannmiljø.

Overvåkingsrapport skal sendes Fylkesmannen sammen med årsrapporten innen 1. mars hvert år.

13. Utskifting av utstyr

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr i virksomheten som gjør det teknisk mulig å motvirke forurensninger på en vesentlig bedre måte enn da tillatelsen ble gitt, skal Fylkesmannen på forhånd gis melding om dette. All utskifting av utstyr skal baseres på at de beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensning skal benyttes.

14. Eierskifte

Hvis bedriften overdras til ny eier, skal melding sendes Fylkesmannen så snart som mulig og senest én måned etter eierskiftet.

15. Nedleggelse

Hvis steinbruddet blir nedlagt, eller aktiviteten stanser for en lengre periode, skal eieren eller brukeren gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger. Hvis anlegget eller virksomheten kan medføre forurensninger etter nedleggelsen eller driftsstansen, skal det i rimelig tid på forhånd gis melding til Fylkesmannen.

Fylkesmannen kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning, og kan pålegge eieren eller brukeren å stille garanti for dekning av framtidige utgifter og mulig erstatningsansvar.

Ved nedleggelse eller stans skal bedriften sørge for at råvarer, hjelpestoff, halvfabrikat eller ferdig vare, produksjonsutstyr og avfall tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at farlig avfall håndteres i henhold til gjeldende forskrift⁹. De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal rapporteres til Fylkesmannen innen 3 måneder etter nedleggelse eller stans. Rapporten skal også inneholde dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell(e) kjøper(e).

Ved nedleggelse av steinbruddet skal den ansvarlige sørge for at området settes i miljømessig tilfredsstillende stand til etterbruk i tråd med reguleringsplanen og eventuelt andre vedtatte planer for området.

16. Tilsyn

Bedriften plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

⁹ Avfallsforskriftens kapittel 11 om farlig avfall

VEDLEGG 2

Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg. eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning.

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

	Vanlige forkortelser
Bromerte flammehemmere:	
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4' isopropyliden difenol)	TBBPA
Klorholdige organiske forbindelser	
1,2-Dikloreten	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Tensidene:	
Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Trikloretan	TRI
Trikloran (2,4,4'-Trichloro-2'-hydroxydiphenyl ether)	
Nitromuskforbindelser:	
Muskxylen	
Alkylfenoler og alkylfenoletoksyler:	
Nonylfenol og nonylfenoletoksyler	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksyler	OF, OP, OFE, OPE
Dodecylfenol m. isomerer	
2,4,6-tri-tert-butylfenol	
Polyfluorete organiske forbindelser (PFCs)	
Perfluoroktansulfonat (PFOS) og forbindelser som inneholder PFOS	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
Perfluoroktansyre	(PFOA)
Tinnorganiske forbindelser:	
Tributyltinn	TBT
Trifenyttinn	TFT, TPT
Polisykliske aromatiske hydrokarboner	PAH
Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Bisfenol A	BPA
Dekametylsyklopentasiloksan	D5

VEDLEGG 3